

Els arqueòlegs troben una gerra amb un ou que va servir d'ofrena fa 1.800 anys a la vil·la romana de Sarrià de Ter

Les excavacions descobreixen la base d'una premsa de vi i canalitzacions d'aigua a l'àrea destinada a producció agrícola

Els arqueòlegs han trobat una gerra amb un ou a dins que va servir d'ofrena als déus ara fa 1.800 anys durant les excavacions a la vil·la romana de Sarrià de Ter. El ritual es feia abans de començar a construir per demanar que les divinitats fossin propícies. Al jaciment del Pla de l'Horta, és el primer cop que es troba aquesta ofrena a l'àrea destinada a producció agrícola. Precisament en un moment -el segle II dC- en què la zona es va reconstruir després d'un incendi. Durant les excavacions, els arqueòlegs de la UdG també han trobat la base d'una premsa de vi i restes de canalitzacions (tant les que sortien de l'aqüeducte com les que recollien l'aigua de pluja) que, en alguns casos, es remunten al moment fundacional del conjunt. La campanya d'aquest 2026 a la vil·la del Pla de l'Horta s'ha centrat a la zona on s'hi feia producció agrícola. Aquí els arqueòlegs no n'han obert més extensió, sinó que s'han centrat a excavar aquelles estances que ja s'havien descobert en anys anteriors. N'han anat retirant la terra que les cobria per remuntar-se segles enrere, fins arribar als nivells fundacionals del conjunt (al segle I aC) i, fins i tot, més enllà. En una de les habitacions que emmarquen el perímetre de la zona excavada, els arqueòlegs de la UdG hi han fet tres troballes. La més singular és una gerra d'una sola nansa, que data del segle II dC, i que contenia un ou a l'interior. És una ofrena que s'enterrava allà on s'havia d'aixecar una nova construcció, i que els romans oferien als déus per demanar-los el seu favor. "És un ritual relacionat amb un desig de prosperitat", explica la directora de l'excavació, Ana Costa. S'agafava l'ou com a símbol de naixement, es posava dins l'atuell i s'enterrava amb la intenció que, allò que representava, també acabés "fructificant" i protegís allò que es construïa. En el cas de la vil·la del Pla de l'Horta, ja s'havien trobat altres ofrenes votives com aquesta a la zona residencial (on hi ha les estances amb mosaics). Però aquest és el primer cop que se'n localitza una a la part destinada a producció. Ana Costa concreta que no es pot assegurar a quina divinitat del panteó romà va oferir-se, però sí que vincula directament el ritual amb l'incendi que va arrasar part del conjunt el segle II dC. L'arqueòloga de la UdG concreta que aquell foc va ser "considerable", perquè no tan sols va afectar la part noble de la vil·la sinó que també es va estendre a l'àrea de producció agrícola. "Això va propiciar la repetició d'ofrenes, per mirar d'apacar l'enuig dels déus, i també garantir que tota la reconstrucció, i les reformes i millores que es van fer a la vil·la a finals del segle II, arribessin a bon port", explica Costa. Tot i que gairebé hagin passat dos mil·lennis d'ençà que l'ofrena es va enterrar, destaca el fet que més enllà de les restes de la closca (que no deixa de ser calç i és fàcil que es preservi) en aquest cas, també s'ha localitzat matèria orgànica. Està barrejada amb terra i allò singular és que conserva encara la forma de l'ou. Ara els arqueòlegs se l'enduran al laboratori per fer-ne analítiques "i extreure'n tota aquella informació que ens pugui donar", precisa Ana Costa. "Va ser tota una sorpresa haver trobat el contingut de la gerra en un més que decent estat de conservació", diu la directora de l'excavació, en referència a aquest ou de fa 1.800 anys. Aquesta ofrena ritual no és, però, l'única troballa que s'ha fet en aquesta estança de la part productiva. Aquí els arqueòlegs de la UdG també hi han localitzat una antiga sitja ibèrica -és a dir, anterior a la vil·la i damunt la qual s'hi va edificar- i la base d'una premsa de raïm. Es va fer servir fins a principis del segle III dC. La premsa formava part del 'torcularium' de la vil·la -en llatí, l'espai on es feia vi o oli- i segons precisa Costa, la troballa de la base "ens ajuda a acabar d'entendre un sector que ja s'havia excavat en anys anteriors". "Ja sabíem que la producció de vi va ser el motor econòmic de la vil·la del Pla de l'Horta; però ara també tenim exemples més tangibles del tipus de maquinària que s'utilitzava i de com es distribuïen els espais", explica la directora de l'excavació. En aquest cas, la base sostenia una premsa de cargol, que mitjançant rosques feia baixar una plataforma que aixafava els cabassos de raïm i, des d'aquí, el most anava a parar a un dipòsit. Costa explica que aquesta premsa de cargol es va fer

servir fins que a principis del segle III dC la producció de vi es va traslladar més a tocar de la zona residencial. Va ser substituïda per dues premses que funcionaven mitjançant contrapesos (i de les quals també se n'han trobat vestigis en campanyes anteriors). En paral·lel, durant la campanya d'aquest 2026 els arqueòlegs de la UdG també han pogut aprofundir en el sistema de canalitzacions que abastia d'aigua la vil·la romana del Pla de l'Horta. L'any passat, les excavacions ja van posar al descobert un tram de 20 metres de l'aqüeducte soterrat que la feia arribar fins al conjunt, i aquest cop han trobat de quina manera es distribuïa l'aigua a part de la zona productiva. En concret, els arqueòlegs han desenterrat el tram d'una canalització que sortia de l'aqüeducte i també traces d'una altra que, al seu torn, recollia l'aigua de pluja. "Anem veient com, a través d'aquestes ramificacions, l'aigua s'anava repartint al llarg i ample de la vil·la; no tan sols a la part residencial, sinó també al sector productiu", explica Costa. "I això ens confirma, doncs, que en tota aquesta àrea també hi havia necessitat d'aigua potable; segurament, per abeurar animals", precisa l'arqueòloga de la UdG. En aquest cas, aquestes canalitzacions es remunten al moment fundacional de la vil·la romana (entre els segles I aC i I dC, quan la Tardorepública dona pas a l'època d'August) però també inclouen tant reformes com ampliacions posteriors. "La vil·la romana del Pla de l'Horta va perviure gairebé sis segles; per tant, és lògic que hi hagi reformes i canvis estructurals", explica Ana Costa. "Però aquestes troballes ens ajuden a afirmar que, des d'un moment molt primerenc, l'aigua potable recorria pràcticament tots els espais que ocupava la vil·la", conclou. Les excavacions d'aquest estiu han durat dues setmanes i s'han finançat a través de la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Sarrià de Ter. La vil·la romana del Pla de l'Horta abasta una cronologia que s'estén des del segle I aC fins al segle V dC.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/cultura/2026/07/13/els-arqueolegs-troben-gerra-amb-132390993.html>